

8
sınıf

Türkiye Geneli **Kazanım Ölçme ve Değerlendirme Sınavı-2**

1. Oturum **Sözel Bölüm**

Soru Sayısı: 50

Süre: 75 dakika

Adı ve Soyadı : _____
Sınıfı : _____
Okulu : _____
Öğrenci Numarası : _____

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

1. Bu testte 10 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1.

MUSTAFA KEMAL'İN GÖRÜŞÜ

Ordu mensupları İttihat ve Terakki Cemiyeti içinde kaldıkça millete dayalı bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız. Ordu ile cemiyeti ayıralım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti hâlinde, milletin sinesinde kök salsın. Ordu da asıl işi olan yurt savunması ile uğraşsın. Dolayısıyla siyasete atılmak isteyen subaylar ordudan ayrılıp cemiyete mal olsunlar. Bundan sonra, subayların siyasi örgütlere girmelerini engelleyecek hukuki önlemler alınsın.

A. Fethi Tevetoğlu, *Atatürk ve İttihat Terakki*, s. 617.

OLAYLAR

I.	Trablusgarp Savaşı'nda Mısır'ın işgal altında olmasından dolayı sadece gönüllü subayların bölgeye giderek direnişi örgütlemesi
II.	Çanakkale savaşlarında çok iyi bir savunma gösterilerek düşmana geçit verilmemesi
III.	Kafkas Cephesi'nde, zorlu kış şartları, salgın hastalıklar ve malzeme eksikliği gibi nedenlerle on binlerce Osmanlı askerinin henüz Ruslarla savaşmadan hayatını kaybetmesi
IV.	Balkan savaşlarında Osmanlı subayları arasında yaşanan "İttihat ve Terakki Partili" ve "Hürriyet ve İtilaf Partili" çekişmesine bağlı olarak irtibat ve iş birliği eksikliği yüzünden savaşın kaybedilmesi

Yukarıdaki olaylardan hangisi Mustafa Kemal'in görüşünde haklı olduğunu göstermiş olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

Millî Mücadele'nin Hazırlık Dönemi'ni Mustafa Kemal şöyle değerlendirmiştir:

"Açıkladığım hususlara ve yaptığım gözlemlere göre üç türlü karar ortaya atılmıştır:

Birincisi, İngiliz himayesini istemek; ikincisi, Amerikan mandasını istemek; üçüncü karar, bölgesel kurtuluş çarelerine başvurmaktır.

Efendiler, ben bu kararların hiçbirinde isabet görmedim. Çünkü bu kararların dayandığı bütün deliller ve mantıklar çürüktü, temelsizdi. O hâlde ciddi ve gerçek karar ne olabilirdi?

Efendiler, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da millî hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak."

Nutuk, s. 8-9.

Metinden hareketle;

- Başka ülkenin boyunduruğu altına girmek isteyenler bulunmaktadır.
- Mustafa Kemal, millet egemenliğine dayalı bir devlet kurmak istemektedir.
- İşgallere karşı topyekûn mücadele başlamıştır.

hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

3.

WILSON İLKELERİ (8 Ocak 1918)	“Osmanlı Devleti’nde Türk olmayan milletlerin kendi kendini yönetme hakkı olacaktır.” maddesi yer alıyordu.
PARİS BARIŞ KONFERANSI (18 Ocak 1919)	Konferansta, Yunanistan’ın sunduğu sahte belgelerle özellikle Batı Anadolu’da Rumların nüfus olarak çoğunluğu oluşturdukları iddiası kabul edildi. Bu doğrultuda Yunanistan’ın İzmir’i işgal etmesine karar verildi.
AMİRAL BRISTOL RAPORU (12 Ekim 1919)	“...İngiliz Hükûmeti liderlerinin kamuoyu önünde verdikleri demeçlerde, İzmir ve çevresindeki bölge nüfusunun çoğunluğunun Rum olduğu, dolayısıyla Yunan koruyuculuğu altında bulunması gerektiği ile ilgili iddialar, gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Bazı kıyı kentlerinde, örneğin Ayvalık ve benzeri yerlerde yaşayanların çoğu Rum’dur ama bunların çevresindeki bölgeler neredeyse tamamen Türk’tür. İzmir kentinde bile en yetkili kişiler ahali çoğunluğunun Rum olduğunu söyleyemezler. İzmir çevresinde, iç bölgelerde halk tamamen Türk’tür.”

Tablodan hareketle hangisine ulaşamaz?

- A) İzmir, Wilson İlkeleri doğrultusunda işgal edilmiştir.
- B) Amiral Bristol Raporu, işgallerin haksızlığını ortaya koymuştur.
- C) Wilson İlkeleri, ülkelerin egemenlik haklarını korumuştur.
- D) Yunanistan dünya kamuoyunu çıkarları doğrultusunda yanlış bilgilendirmiştir.

4. Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı’ndan çekilirken Wilson İlkelerine güvenmiştir.

Wilson İlkelerinde yer alan;

- I. Uluslararası antlaşmalar açık ve şeffaf bir şekilde yapılacaktır.
- II. Galip devletler mağlup devletlerden toprak ya da savaş tazminatı almayacaktır.
- III. Boğazlar, bütün devletlerin gemilerine açık olacak ve bu durum uluslararası denetim altında tutulacaktır.
- IV. Osmanlı Devleti’nde Türk olmayan milletlerin kendi kendini yönetme hakkı olacaktır.

maddelerden hangilerinin buna dayanak oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II
- B) II ve IV
- C) I, II ve III
- D) I, III ve IV

5. Osmanlı Devleti’nin Birinci Dünya Savaşı’nda mücadele ettiği cephelerden biri de Hicaz-Yemen Cephesi’dir. Kutsal toprakları korumak için İngilizlerin yanı sıra isyancı bazı Araplar ile de mücadele etmek zorunda kalan Osmanlı Devleti bu cephede başarısız olmuştur. Fakat Medine’yi az sayıdaki Türk askeriyile savunan Fahrettin Paşa, 1919 yılı Ocak ayı başına kadar askerleriyle İngilizlere karşı direnişini sürdürmüştür. Savaşın sonunda Osmanlı Devleti, Hicaz topraklarından da çekilmek zorunda kalmıştır.

Bu cephede, Osmanlı Devleti’nin Arap isyanı ile karşı karşıya kalması, Osmanlı Devleti’nin dağıl-maması için ortaya atılan düşünce akımlarından;

- I. Türkçülük
- II. Batıcılık
- III. İslamcılık

hangilerinin geçerliliğini yitirdiğini kanıtlar?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

6.

5. Madde	Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında Osmanlı ordusu derhâl terhis edilecek.
7. Madde	İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit edecek bir durumun ortaya çıkması hâlinde herhangi bir stratejik noktayı işgal etme hakkına sahip olacak.
16. Madde	Hükûmet haberleşmesi dışında bütün haberleşme, ulaşım araç ve gereçleri İtilaf Devletlerinin kontrolünde olacak.
24. Madde	Altı vilayette (Vilayet-i Sitte: Erzurum, Sivas, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elâzığ) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu vilayetleri işgal etme hakkına sahip olacak.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın yukarıdaki maddelerinden hareketle İtilaf Devletleri'nin hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakmak
- B) Ülke genelinde işgaller yapmak için yasal dayanak elde etmek
- C) Uluslararası eşitlik ilkesine uymak
- D) İşgallere karşı organize bir direnişi engellemek

7.

...Hintli bir asker kaçağı, İngilizlerin iki gün sonra sahil yönünden saldırı yapacağını bildirdi. Refet Bele, Ali Fuat ve Mustafa Kemal bu bilgilerin doğruluğuna inanıyordu. Bu görüşlerini Liman Von Sanders'e bildirdiler. Liman Von Sanders aksi görüş belirtti. Gerçekten de şafak vakti İngiliz saldırısı başladı. Saldırıdan son anda kaçabilen General Liman Von Sanders'i az daha esir alacaklardı. Türk ordusu geri çekilmeye başladı. Bölgedeki sivil halk da orduyla birlikte çekiliyordu. Mustafa Kemal, zaman geçmeden Liman Von Sanders'in yanına döndü ve düşüncelerini anlattı. Von Sanders:

— Planınız akla yatkın ama ben size onu icra etme emri veremem.

— Niçin, diye sordu Mustafa Kemal.

— Ben burada bir yabancıyım. Savaşmadan Osmanlı Devleti'nin bir parçasını düşmana terk etmenin sorumluluğunu üzerime alamam. Bu, Türklerin aralarında çözecekleri bir sorundur, diye cevapladı Liman.

— Önemi yok. Sorumluluğu ben üstleniyorum, dedi Mustafa Kemal.

— O hâlde size yeşil ışık, dedi Liman Von Sanders.

Mustafa Kemal derhâl karargâhına döndü ve Suriye Cephesi'ndeki bütün birliklerine, doğrudan doğruya Halep üzerine çekilme emrini verdi. Kendisi de hızla bir savunma hattı hazırlamak için önden gitti...

Benoist Mechin, *Mustafa Kemal, Bir İmparatorluğun Ölümü*, s. 140-143.

Verilen metinden hangisine ulaşılamaz?

- A) Suriye Cephesi'nde önemli başarılar kazanılmıştır.
- B) Liman Von Sanders sorumluluk almaktan çekinmiştir.
- C) Mustafa Kemal, ordunun taktik anlayışını değiştirmiştir.
- D) Mustafa Kemal, kararlı bir şekilde hareket etmiştir.

8.

Millî Cemiyetin Adı	Kuruluş Tarihi	Faaliyetleri
İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	1 Aralık 1918	İzmir'in işgalini önlemek, İzmir ve Batı Anadolu'nun Yunanlara verilmesine engel olmak amacıyla kurulmuştur.
Kilikyalılar Cemiyeti	21 Aralık 1918	Çukurova Bölgesi'ndeki Fransız işgalini önlemek amacıyla kurulmuştur.
Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti	12 Şubat 1919	Trabzon ve çevresinde Pontus devleti kurmayı amaçlayan Rumlara karşı, bölgeyi savunmak amacıyla kurulmuştur.

Tablodan hareketle millî cemiyetlerin ortak özellikleri arasında;

- I. Bölgesel olarak faaliyet göstermişlerdir.
- II. İstanbul Hükûmeti'nden destek görmüşlerdir.
- III. Bağımsızlık ve Türk vatanseverliği duygusunun bir sonucu olarak ortaya çıkmışlardır.
- IV. Tek bir merkezden yönetilmişlerdir.

hangileri sayılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, III ve IV

9.

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Osmanlı Hükûmeti, üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Milletin durumunu göz önünde tutmak ve haklarını dile getirip bütün dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak millî bir kurulun varlığı gereklidir.

Amasya Genelgesi'nin yukarıdaki maddelerine göre hangisine ulaşamaz?

- A) Millî Mücadele'nin amaç, yöntem ve gerekçesi belirlenerek programı oluşturulmuştur.
- B) Millî egemenliğe vurgu yapılmıştır.
- C) İstanbul Hükûmeti'ne ve işgallere karşı çıkılması için çağrı yapılmıştır.
- D) İşgallere karşı uzlaşmacı bir tutum belirlenmiştir.

10.

İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra yurdumuzu işgal ederek Türk milletini ortadan kaldırmaya ve Türk vatanını paylaşmaya kararlı olduklarını göstermişlerdi. Diğer yandan ateşkes hükümleri gereği Osmanlı ordusu terhis edilmiş ve ülkede işgallere karşı koyacak düzenli askerî birlikler kalmamıştı. Bunun üzerine savunmasız kalan Türk milleti, her türlü imkânsızlığa rağmen kendisini savunmak için Kuvayımilliye birliklerini kurdu. Türk milletinin bağımsız yaşama isteğinin eseri olarak ortaya çıkan bu hareketin içinde her yaştan, her meslekten kişiler bulunuyordu. Kuvayımilliye birlikleri sadece kendi şehirlerini kurtarmayı planlayan, askerî disiplinden uzak ve dağınık birliklerdi.

Metinden hareketle Kuvayımilliye için;

- I. Osmanlı ordusunun dağıtılması üzerine kurulmuştur.
- II. Ülkenin dört bir yandan işgal edilmesi kurulmalarında etkili olmuştur.
- III. Bölgesel ve düzensiz direniş kuvvetleridir.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II
- C) I ve III D) I, II ve III

T.C. İnkılap
Tarihi ve
Atatürkçülük

1. D 2. B 3. C 4. A 5. B 6. C 7. A 8. B 9. D 10. D